

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 1/2019-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej, zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) vo veci ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Špirkom, Nerudova 6, Košice, pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009 porušené boli.

2. Okresnému súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Humenné p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Humenné j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 318,88 € (slovom tristoosemnašť eur a osemdesiatosem centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Juraja Špirka, Nerudova 6, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 9. januára 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Špirkom, Nerudova 6, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti podrobne popísala všetky procesné úkony vykonané vo veci a okrem toho ďalej uviedla:

„Zo skutkového stavu uvedeného v tejto sťažnosti vyplýva, že v konaní na Okresnom súde v Humennom pod sp. zn. 10 C 14/2009 boli síce vykonávané nepretržité procesné úkony ale neboli efektívne. Ako príklad uvádzame, že žiadosť ohľadom zisťovania skutočností na OR PZ bola zasielaná súdom dvakrát vzhľadom k tom, že na prvý krát súd

nedokázal otázky položiť tak aby odpovede od ORPZ obsahovali všetky informácie, ktoré súd potreboval. To isté sa týka dožiadaní do [REDAKOVANÉ], kde tiež na prvú výzvu súdu poisťovňa neuviedla súdu všetky informácie, ktoré potreboval, lebo si ich súd riadne nešpecifikoval. Súd síce vyzýval viackrát účastníkov konania na doplnenie dokazovania, ale pritom nevyužil možnosti § 153 CSP, aby nimi zamedzil prietahom v konaní.

Svoju sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky podávame z toho dôvodu, že o ochrane nami označeného základného práva nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa pred podaním ústavnej sťažnosti domáhala sťažnosťou, ktorú jej umožňuje podať zákon č. 757/2007 Z. z. o súdoch, u predsedu súdu odstránenia porušovania práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, keďže od podania návrhu uplynulo takmer 9 rokov a vec nebola stále právoplatne skončená.

Pri uplatnení základného práva sme využili všetky právne prostriedky, ktoré nám právne predpisy na jeho ochranu poskytujú. Dňa 23.11.2017 sme podali sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi Okresného súdu v Humennom. Predseda Okresného súdu v Humennom na sťažnosť podanú 23.11.2017 odpovedal 19.12.2017 tak, že na základe vyjadrenia konajúcej sudkyne vyplýva, že vo veci boli nepretržite vykonávané procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu a že až v roku 2012 navrhol žalovaný vypořadať v rámci konania aj hnutelné veci. Súd priznáva nižšiu frekvenciu úkonov v rokoch 2016 a 2017, ktoré odôvodňuje prerozdelením vecí po sudcoch, ktorí odišli na KS v Prešove alebo do starobného dôchodku.

Takisto k predĺženiu konania podľa názoru súdu došlo aj kvôli stranám sporu na základe ich žiadostí o odročenie pojednávania.

Z odpovede predsedu súdu vyplýva, že vo veci sa pravidelne koná, a že našu sťažnosť považuje za neopodstatnenú a že vykonané úkony nemožno považovať za neúčelné lebo nimi súd zisťoval rozsah predmetu a vykonával dokazovanie za účelom rozhodnutia vo veci. V odpovedi sa uvádzajú aj skutočnosti, že konajúca sudkyňa vybavuje aj poručenskú agendu, kde súd musí prednostne konať a rozhodnúť, a že do senátu sudkyne boli prerozdelené veci po dvoch sudcoch s ktorými sa musela oboznámiť a následne konať.

S odpoveďou predsedu Okresného súdu v Humennom sa vôbec nestotožňujeme, pretože vo veci sa koná neefektívne a to tak, že ani po 9 rokoch od podania žaloby súd

nevyniesol jediné rozhodnutie vo veci, čím porušuje naše základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj v čl.6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. K argumentom predsedu súdu v Humennom uvádzame, že z našej pozície nijako nevieme ovplyvňovať chod súdu a teda ani prerozdelenie agendy po odídených sudcoch a ani jej vybavovanie a aj to, že tieto tvrdenia nijako nevyvracajú ani neodôvodňujú neefektívne konanie sudkyne, a neberieme ani do úvahy tvrdenie, že až v roku 2012 žalovaný označil veci patriace do BSM, od r. 2012 ubehlo viac ako 5 rokov, teda nespochybňujeme množstvo vykonaných úkonov v konaní ale ich efektivitu a aj to, že dodnes nepadlo v tomto konaní žiadne rozhodnutie.“

3. Keďže do podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené, sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl.6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/14/2009 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu v Humennom v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/14/2009 konať bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadostučinenie 10.000-€ (slovom: desaťtisíc euro,) ktoré je Okresný súd v Humennom povinný vyplatiť sťažovateľke do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Humenné je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 318,83-€ na účet právneho zástupcu advokáta JUDr. Juraja Špirka vedený v Tatra banka a.s. č.ú. IBAN: SK311100000002621721766, ktoré je povinný Okresný súd v Humennom uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 4001/19 doručeným ústavnému súdu 14. februára 2019, v ktorom predsedníčka okresného súdu okrem iného uviedla:

„Podľa názoru súdu aj samotné strany sporu prispeli k celkovej dĺžke konania, mimo iného tým, že viackrát požiadali o odročenie pojednávania, ktorú skutočnosť právny zástupca sťažovateľky zľahčuje a uvádza, že sťažovateľ prispel k prieťahom vo veci iba nepatrne a nepripisuje tomu veľký význam. Tu je potrebné konštatovať, že právni zástupcovia strán sporu celkovo šesť krát požiadali o odročenie nariadeného pojednávania a to právny zástupca žalobkyne v dňoch 10.3.2010 a 18.9.2017 a právny zástupca žalovaného v dňoch 10.5.2010, 17.9.2012, 18.9.2015 a 10.2.2016. Keďže žiadosti obsahovali dôvody pre ktoré im súd musel vyhovieť, došlo k predĺženiu celého konania, avšak tento postup nemožno vyčítať okresnému súdu, ktorý nezavinil ani jedno odročenie nariadených pojednávanií. Samotné strany prispeli k dĺžke celého konania hlavne tým, že žalobkyňa už v žalobe neoznačila celý predmet BSM, ktorý tak v priebehu sporu musel byť doplnený a to žalovaným, ktorý tak urobil až po viac než troch rokoch od začatia konania. Ak by žalobkyňa už v podanej žalobe vymedzila predmet BSM správne, nepochybne by to urýchlilo celé dokazovanie.

Okresný súd Humenné má za to, že jeho konanie nemožno hodnotiť ako neefektívne, o čom svedčí množstvo vykonaných procesných úkonov a skutočnosť, že vo veci bolo nariadených celkovo 23 pojednávanií, z ktorých bolo odročených šesť a to na žiadosť strán sporu. Nemožno považovať za neefektívne úkony, ktorými súd zisťoval rozsah predmetu BSM (výsluch svedkov), zisťoval hodnotu vecí patriacich do BSM (znalecké dokazovanie) a vypočul samotné strany sporu k predmetu konania.

Je nutné konštatovať, že bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie a to znalcami [REDAKOVANÉ], na preukázanie hodnoty nehnuteľností patriacich do BSM. Keďže žalovaný namietal závery znaleckého posudku, bolo potrebné zabezpečiť aj kontrolný znalecký posudok, ktorý vypracovala znalkyňa [REDAKOVANÉ]. Konanie vo veci bolo prerušené uznesením z 11.6.2013 z dôvodu, že žalovaný podal samostatnú žalobu o určenie vlastníckeho práva k rodinnému domu. Strany sporu navrhli výsluch množstva svedkov, z ktorých niektorí boli v zahraničí a bolo potrebné zabezpečiť ich účasť na výsluchoch. Súd tiež vykonal ohliadku nehnuteľností na mieste samom a zabezpečil listinné dôkazy od príslušných orgánov. Už v priebehu sporu bolo konanie zastavené o veciach, ktoré netvorí predmet BSM a teda súd počas celého konania zisťoval rozsah majetku patriaceho do BSM a vyporiadal sa s majetkom, ktorý predmet BSM netvorí.

V žiadnom prípade sa teda nemožno stotožniť s tvrdením sťažovateľky, že úkony Okresného súdu Humenné vo veci sp. zn. 10C/14/2009 boli neefektívne a že konaním súdu došlo k porušeniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Súd vo veci rozhodol rozsudkom z 23.2.2018, ktorý bol však zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove zo 20.12.2018. Po zrušení rozsudku bude okresný súd naďalej konať v intenciách zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu.“

5. K vyjadreniu okresného súdu k ústavnej sťažnosti sťažovateľka zaujala svoje stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 15. marca 2019, v ktorom okrem iného uviedla:

„V bode 3 tohto vyjadrenia samotný súd uvádza, že tento typ konania sa nepovažuje spravidla za právne náročný, avšak podľa názoru Okresného súdu v Humennom v skutočnosti ide o náročné konanie na dokazovanie, lebo predmetom vyporiadania je celý majetok strán sporu nadobudnutý počas manželstva. Okresný súd dokonca uvádza, že spravidla takéto konania trvajú dlhší čas pre potrebu rozsiahleho dokazovania týkajúceho sa predovšetkým určenia, ktoré veci a práva tvoria BSM, ale aj určenie hodnoty týchto vecí a ich vyporiadanie. K týmto tvrdeniam Okresného súdu v Humennom uvádzame, že tu nie sú také skutočnosti, ktoré by činilo vyporiadanie BSM rozsahom alebo právne nijako zložitejšie ako iné obdobné vyporiadania BSM. V tomto konaní nie je žiadne neobvyklé množstvo majetku medzi stranami sporu a ani toto konanie nie je nijako inak právne zložitejšie ako iné vyporiadania BSM. Úkony, ktoré súd vykonal počas tohto konania sú bežnými úkonmi, ktoré vykonávajú prvostupňové súdy pri vysporiadaní BSM a sú vyslovene štandardnými a obvyklými úkonmi čo sa týka zložitosti a rozsahu vykonávaných úkonov v porovnaní s obdobnými spormi a úkonmi, ktoré prvostupňové súdy vykonávajú. Samotný rozsah masy BSM však nemožno dávať do súvislosti s dlhotrvajúcou neefektívnou činnosťou Okresného súdu. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a teda sa nevymyká bežnej rozhodovacej činnosti. Výklad a používanie predmetnej právnej úpravy sú stabilizované v rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj metodiku postupu všeobecných súdov v týchto sporoch.

V bode 5 vyjadrenia má súd za to, že vzhľadom na množstvo vykonaných procesných úkonov nemožno konanie hodnotiť ako neefektívne.

S týmto názorom súdu sa nestotožňujeme. Konaniu bez zbytočných prieťahov totiž nezodpovedá akýkoľvek hoci aktívny postup súdu, ale len ten, do ktorého sa premieta procesná zásada hospodárnosti súdneho konania. Súd síce vykonal množstvo úkonov, avšak mnoho z nich bolo neúčelných a neefektívnych. Nie je účelom konania pojednávať a neustále dokazovať, ale v primeranom čase rozhodnúť.

Poukazujeme na skutočnosť, že nemôže 10-ročné trvanie súdneho sporu ospravedlniť ani náročnosť veci, ani zložitosť právnej úpravy, ani správanie účastníkov konania.

Neefektívnosť potvrdil Okresný súd aj vydaním rozsudku zo dňa 23.2.2018, kde došiel k čiastkovo nesprávnym skutkovým aj právnym záverom tak ako to konštatoval Krajský súd v bode 7,9,10,13,14,15. Nevyhodnotil výpovede svedkov vypočutých v konaní, v dôsledku čoho sa rozsudok javil ako arbitrárny. Takisto Okresný súd Humenné nevenoval pozornosť vysvetleniu ako došiel k cene nehnuteľnosti, ktorá je premetom sporu BSM. Rozsudok súdu prvej inštancie trpí aj vadou nevykonateľnosti, keďže okrem nesprávnosti týkajúcich sa označenia druhov jednotlivých nehnuteľností, súd prvej inštancie vyporiadal majetok strán sporu vo väčšom rozsahu, než je skutočne evidovaný v ich BSM a nepresnosť sa týka parcely č. 50, ktorá do BSM strán sporu podľa evidencie nepatrí. Odvolací súd skonštatoval v súvislosti s ustálenou judikatúrou aj nesprávne stanovenie ceny nehnuteľností pretože, cena nehnuteľnosti sa vysporiadava v aktuálnej cene a súd vychádzal z ceny stanovenej posledný krát v r. 2011. Na základe týchto väd rozsudku podal odôvodnene žalovaný odvolanie a odvolací súd rozhodnutie zrušil a vrátil na ďalšie konanie čím opätovne z dôvodov na strane Okresného súdu boli spôsobené prieťahy v konaní.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) účinného od 1. marca 2019, ktorý sa pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, použije aj na konania začaté do 28. februára 2019 (§ 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu došiel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

7. Uznesenie č. k. III. ÚS 1/2019-18 z 9. januára 2019 bolo prijaté senátom ústavného súdu v zložení sudca Rudolf Tkáčik (predseda senátu), sudkyňa Jana Baricová a sudca Mojmír Mamojka (sudca spravodajca). Vzhľadom na skutočnosť, že sudcovi Rudolfovi Tkáčikovi skončilo 16. februára 2019 funkčné obdobie, tento nález bol v súlade s Rozvrhom práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 schváleným na zasadnutí pléna ústavného súdu konanom 25. apríla 2019 prijatý senátom ústavného súdu v zložení sudkyňa Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Miroslav Duriš a Mojmír Mamojka (sudca spravodajca). Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

8. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu zo 7. februára 2019 k ústavnej sťažnosti bol aj prehľad procesných úkonov vykonaných v doterajšom priebehu napadnutého konania, z ktorých vo vzťahu k predmetu ústavnej sťažnosti boli relevantné tieto:

- „- 27.1.2009 - *podaný návrh na vyporiadanie BSM účastníkov konania,*
- 4.2.2009 - *výzva na zaplatenie súdneho poplatku,*
- 26.2.2009 - *nariadené pojednávanie na 6.5.2009,*
- 6.5.2009 - *pojednávanie, bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania,*
- 18.6.2009 - *výzva pre strany sporu na zloženie zálohy na vykonanie znaleckého dokazovania,*
- 12.8.2009 - *uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania,*
- 5.10.2009 - *uznesenie o zmene znalca,*
- 2.12.2009 - *predložený znalecký posudok [REDAKOVANÉ],*
- 8.12.2009 - *uznesenie o priznaní odmeny znalcovi,*
- 11.12.2009 - *doručený znalecký posudok [REDAKOVANÉ],*
- 14.1.2009 - *uznesenie o priznaní odmeny znalcovi,*
- 2.3.2010 - *nariadený termín pojednávania na 4.5.2010,*

- 10.3.2010- žiadosť právneho zástupcu žalobkyne o odročenie pojednávania,
- 16.3.2010- zmena termínu pojednávania na 19.5.2010,
- 10.5.2010 - žiadosť právneho zástupcu žalovaného o odročenie pojednávania,
- 19.5.2010 - pojednávanie - neuskutočnilo sa - odročené na 21.9.2010,
- 21.9.2010 - pojednávanie, odročené na neurčito za účelom zabezpečenia dokladov z katastra nehnuteľnosti týkajúcich sa rodinného domu, ktorý je predmetom BSM,
- 9.2.2011 - nariadené pojednávanie na 15.4.2011,
- 15.4.2011 - pojednávanie, odročené na neurčito z dôvodu nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania na základe návrh žalovaného,
- 22.6.2011 - uznesenie o pribratí znalca,
- 19.10.2011 - predložený znalecký posudok,
- 24.10.2011 - znalecký posudok zaslaný stranám sporu,
- 27.11.2011 - uznesenie o priznaní odmeny znalcovi,
- 4.1.2012-nariadené pojednávanie na 13.3.2012,
- 13.3.2012 - pojednávanie, sporné, či patrí dom do BSM, odročené na neurčito, právnenému zástupcovi žalovaného bola uložená lehota do 30 dní oznámiť súdu, či podal návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti,
- 3.5.2012 - výzva pre právneho zástupcu žalovaného, aby oznámil súdu či bol podaný návrh na začatie konania o určenie vlastníckeho práva,
- 12.6.2012 - nariadené pojednávanie na 18.9.2012,
- 17.9.2012 - žiadosť právneho zástupcu žalovaného o odročenie pojednávania,
- 18.9.2012 - pojednávanie odročené na 27.11.2012,
- 27.11.2012 - pojednávanie, návrh zástupcu žalovaného ,aby do BSM boli poňaté aj hnutelné veci, pojednávanie odročené na neurčito , právnenému zástupcovi žalovaného uložená povinnosť v lehote 15 dní predložiť súpis hnutelných vecí patriacich do BSM,
- 7.12.2012 - predložený žalovaným súpis hnutelných vecí patriacich do BSM,
- 3.1.2013 - súpis hnutelných vecí zaslaný zástupkyňi žalobkyne,
- 28.1.2013 - nariadený termín pojednávania na 10.4.2013,
- 10.4.2013 - pojednávanie, odročené za účelom predvolania svedkov na 11.6.2013,

- 11.6.2013 - pojednávanie odročené, nedostavili sa svedkovia, zástupca žalovaného požiadal súd o prerušenie konania z dôvodu, že bol podaný návrh na určenie vlastníckeho práva - sp.zn. 21C 174/2013,

- 24.6.2013 - uznesenie o prerušení konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 21C 174/2013,

- 18.10.2013 - zistené, že konanie 21C 174/2013 bolo skončené zastavením konania pre späťvzatie návrhu, právoplatné dňa 29.11.2013,

- 8.1.2014 - nariadený termín pojednávania na 4.3.2014,

- 4.3.2014 - pojednávanie, návrh na výsluch svedkov, odročené na 15.4.2014,

- 15.4.2014 - pojednávanie, boli preberané ďalšie hnutelné veci patriace do BSM, pojednávanie za účelom výsluchu svedkov odročené na 4.6.2014,

- 4.6.2014 - pojednávanie, právny zástupca žalovaného požiadal súd o odročenie z dôvodu, že nemal dostatok času oboznámiť sa s podaním žalobkyne o zúžení rozsahu hnutelných vecí, ktoré bolo doručené súdu dňa 2.6.2014, pojednávanie odročené, volaní svedkovia,

- 23.9.2014 - pojednávanie - vypočutí svedkovia, pojednávanie odročené za účelom výsluchu ďalšie svedka, ktorý nebol v čase pojednávania prítomný na území SR, pojednávanie odročené na neurčito, právny zástupca žalovaného mal súdu v lehote 10 dní oznámiť predpokladaný návrat svedka na územie SR,

- 1.10.2014 - uznesenie - zastavenie konania ohľadom niektorých hnutelných vecí,

- 2.10.2014 - nariadený výsluch svedka na 29.10.2014,

- 29.10.2014 - výsluch svedka,

- 12.1.2015 - nariadená ohliadka na 11.3.2015,

- 11.3.2015 - ohliadka na mieste samom - Hostovice 98,

- 16.3.2015 - nariadené pojednávanie na 2.6.2015,

- 2.6.2015- pojednávanie , odročené na 22.9.2015 za účelom výsluchu svedkov, ktorí sa na pojednávanie dňa 2.6.2015 nedostavili,

- 2.6.2015 - doplnenie vecí patriacich do BSM zo strany zást. žalobkyne,

- 18.9.2015 - žiadosť o odročenie pojednávania zo strany zást. žalovaného z dôvodu práceneschopnosti,

- 22.9.2015 - pojednávanie odročené na 12.1.2016,

- 12.1.2016 - pojednávanie - vypočítí svedkovia, zást. žalobkyne navrhuje vypočít svedkyňu - dcéru, ktorá je v Anglicku, pojednávanie odročené na neurčito , uložené žalobkyňi oznámiť adresu dcéry do 20 dní,
- 21.11.2016- nariadené pojednávanie na 14.2.2017,
- 10.2.2016 - žiadosť právneho zástupcu žalovaného o odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti,
- 14.2.2017-pojednávanie odročené na 24.5.2017,
- 24.5.2017 - pojednávanie, právny zástupca žalovaného trvá na výsluchu dcéry na pojednávaní a navrhol, aby účasť svedkyne zabezpečila žalobkyňa, pojednávanie odročené na 26.9.2017,
- 18.9.2017 - žiadosť o odročenie pojednávania právnym zástupcom žalobkyne z dôvodu zahraničnej dovolenky,
- 26.9.2017 -pojednávanie odročené na 24.1.2018,
- 24.1.2018 - pojednávanie sa uskutočnilo, odročené na 23.2.2018 za účelom vyhlásenia rozhodnutia,
- 23.2.2018 - vyhlásený rozsudok,
- 20.3.2018 - odvolanie žalovaného,
- 14.5.2018 - spis predložený na Krajský súd v Prešove na rozhodnutie o odvolaní,
- 28.1.2019 - spis vrátený Okresnému súdu Humenné, po zrušení rozsudku uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/16/2018 z 20.12.2018,
- 4.2.2019 - uznesenie krajského súdu zaslané stranám sporu na vyjadrenie.“

9. Keďže priebeh napadnutého konania uvedený v ústavnej sťažnosti sa až na nepodstatné odchýlky zhoduje s priebehom napadnutého konania uvedeného okresným súdom v prípise z 19. decembra 2017, nebolo potrebné potvrdzovať priebeh napadnutého konania obsahom spisu okresného súdu.

III.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

14. Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich veci v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

15. Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

16. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie sporu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM). Vzhľadom na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania je možné priznať určitú mieru skutkovej zložitosti napadnutého konania, ktorou však nie je možné ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania, ktoré nie je právoplatne skončené ani po viac ako 10 rokoch od jeho začiatku. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov.

17. Ďalším kritériom, ktoré ústavný súd posudzoval, bolo správanie účastníkov konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také správanie sťažovateľky, ktoré by podstatným spôsobom ovplyvnilo doterajšiu dĺžku (viac ako 10 rokov) napadnutého konania.

18. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie prebieha v súčasnosti už viac ako 10 rokov, nebolo potrebné osobitne hodnotiť jednotlivé procesné úkony vykonané v doterajšom priebehu napadnutého konania. Ústavný súd považuje doterajšiu dĺžku napadnutého konania ako ústavne neakceptovateľnú, preto súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Pretože ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka.

19.1 Ústavný súd pri uložení povinnosti okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov zohľadnil aj aktuálny stav napadnutého konania, keď dopytom na okresnom súde zistil, že vo veci sa 19. júna 2019 uskutočnilo pojednávanie, ktorú bolo odročené na 17. júl 2019 pre účely vyhlásenia rozhodnutia.

IV.

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

21. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

22. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodu pocitu právnej neistoty vyvolanej neprimeranou dĺžkou napadnutého konania.

23. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

24. S prihliadnutím na to, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 10 rokoch od jeho začatia, považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadosťučinenie.

25. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti advokátom JUDr. Jurajom Špirkom, Nerudova 6, Košice. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

26. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvom úkone právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €, a pri druhom úkone právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €.

27. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie, prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhrada za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2017 a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 predstavuje spolu s režijným paušálom (1 x 8,84 € a 1 x 9,21 €) sumu 318,88 €. Tropy právneho zastúpenia teda boli priznané v celkovej sume 318,88 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcovi sťažovateľky v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2019